

Viborg Kommune
Naturbørnehaven Høndruphus

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	9
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	9
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	10
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	10
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	11
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	11
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	12
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	14
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	14
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	15
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	15
3.4 METODER TIL EVALUERING	15
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	15
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	17
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	17
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	18
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	19
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	20
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	21
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	22
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	24
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	24
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	26
6 AFSLUTNING	27

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Naturbørnehaven Høndruphus' læreplaner er et pædagogisk redskab vi dagligt bruger i arbejdet med børnene.

På vores årshjul har vi delt de seks læreplanstemaer ud, så hver måned har ét læreplanstema tilknyttet. Det vil sige, at vi kommer igennem hvert læreplanstema, to gange om året. Vi bruger læreplanstemaerne til at tilrettelægge mål for børnenes læring. Læreplanen vil også beskrive hvordan vi opfylder målene, samt hvordan vi undervejs vil sikre, at vi er på rette kurs. Naturbørnehaven Høndruphus' læreplaner tager afsæt i naturen og de fire årstider.

God læselyst.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:

- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:

- Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
- Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

Høndruphus er en naturbørnehave, hvor børnenes samspil med naturen er centralt for os.

Naturen er et helt unikt lærings rum. Skiftende årstider giver en tilbagevendende begivenhed, som børn husker og lærer videre til de nye børn i børnehaven.

I fællesskab føler vi ansvar for hinanden, skoven, dyrene og børnehaven. Vi mener at børns sociale færdigheder, ansvarsfølelse og kompetencer også styrkes, ved at være med til at drage omsorg for dyrene.

Naturen giver så mange sansemæssige og uventede oplevelser, at børns motivation for at lære skærpes. Med fantasi, forundring og fordybelse tager børnene på opdagelsesrejse, gør sig erfaringer og tilegner sig nye kompetencer. Derfor er hovedformålet med vores ude liv barnets leg. Børnene erobrer verden gennem leg i naturen og lader naturens mange indtryk komme til udtryk i deres leg. Barnet får tid og rum til forundring og fordybelse. Barnet skal have lov at finde ud af, hvor højt der er til toppen af et træ, hvor vådt vandet er, hvordan man laver et bål, og hvordan en spejderkniv kan ændre en gren fra skoven til en snobrødspind.

Vi lever i en tid, hvor børn får påklippet et væld af oplevelser. Vi vil skabe et modspil og give børnene mulighed for gennem legen at generobre følelsen af, at kunne rejse derhen, hvor der er rart at være – eller gøre brug af forestillingsevnen til at gå på opdagelse og søge nye udfordringer.

Det dejlige her i børnehaven er, at her får børnene lov til at gøre det i deres helt eget tempo.

I Naturbørnehaven Høndruphus står vi for en pædagogik i børnehøjde, hvor der skal skabes et frirum, hvor barnet gennem leg, og her og nu oplevelser, i samspil med engagerede og nærværende voksne udvikler sig i sit helt eget tempo.

Vi bygger på en lille børnehaves mulighed for overskuelighed, rummelighed og nærvær, hvor vi ønsker at skabe trygge rammer, som er mere familiære end institutionsprægede.

Her mødes barnet af en omsorgsfuld, troværdig voksen, som har tid til at lytte. Dette er af afgørende betydning for barnets selvværd. Det enkelte barn mødes med respekt. Hermed viser de selv respekt for andre.

Til trods for, at vi er en lille børnehave, har vi valgt at dele børnene i tre aldersopdelte grupper, med hver deres tilknyttet voksen. Dette giver os mulighed for at følge det enkelte barn og tilgodese individuelle behov, så vi kan støtte barnet i dets nærmeste udvikling.

Vi vægter desuden et aktivt og nært forældresamarbejde, hvilket afspejler sig i børnenes relation til børnehaven.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Styrke børnenes stærke sider, samt støtte og stimulere de svage sider.

2. Princip: Følger børnenes initiativ, så de derved har medbestemmelse i egen læring.
3. Princip: Inddrager børnene aktivt i vores daglige gøremål.
4. Princip: Støtte og guide børnene i sociale kompetencer.
5. Princip: Tæt forældresamarbejde med børnene i fokus.
6. Princip: Inkludere børn med særlige behov, samt tilrettelægger handleplaner i samarbejde med relevante faggrupper.
7. Princip: En pædagogik med tid til fordybelse og forundring i og af naturen.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige – altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Da vi er en naturbørnehave og har skoven som nabo, er vores naturlige læringsrum lige udenfor døren. Vores læringsforståelse har derfor dybe rødder i naturen og den forudsigelighed de fire årstider giver.

Vi har en god balance mellem børneskabte og voksenstyret aktiviteter. Hvor vi med det voksenstyret læringsrum, om formiddagen, har mulighed for at følge børnenes spor, hvor vi går foran og ved siden af så vi lærer sammen. Det kan være de voksne, som griber en given oplevelse og transformerer den om til et særligt øjeblik man samles om – en begivenhed som samler børnenes opmærksomhed og som derved skærper deres lyst til at vide mere.

Om eftermiddagen har børnene fri leg, hvor vi følger børnenes initiativ og går bag børnene og observerer, guider og støtter dem i deres leg og sammenspil med hinanden.

Vores læringsforståelse bygger på tryghed, tillid, tilknytning, dannelse og udvikling. Vi mener, at ved at opbygge en tæt kontakt til det enkelte barn, kan vi gennem dette nærvær arbejde på, at gribe det nu, som barnet lever i, og lade dette blive udgangspunkt for vores aktiviteter.

Det er vigtigt, at den voksne i børnenes liv gør brug af egne ressourcer, og tør møde børnene åbent og ærligt og være indstillet på det uforberedte. Vi skal vise, at vi i fællesskabet kan finde svar ved at gå i gang med at belyse problemet, og gå på opdagelse, for at få ny viden. Det er vigtigt, at vi tør bruge vores impulsivitet og fantasi for at forsøge at nærme os barnets univers, i respekt for barnets måde at tænke og opleve på.

Hvis vi udelukkende iscenesætter barnets liv, hiver vi projekterne op på et abstrakt niveau og arbejder derved modsat barnets tænkemåde. Det er vigtigt at arbejde med tingene i den sammenhæng, hvor problemet opstår.

Filosofien bag vores børnehave har sit udgangspunkt i Howard Gardners mange intelligenser: Barnets mange indgangsvinkler til at lære. Vi er også inspireret af Reggio Emiliias: Et barn har hundrede sprog. Derudover er Marte Meos 5 grundprincipper ligeledes en grundlæggende del af vores tankegang i børnehaven. Grundprincipperne er; at følge initiativ, positiv bekræftelse af initiativ, at sætte ord på egne og den andens initiativer, turtagning og positiv ledelse.

Er disse 5 principper til stede i samspil, er samspillet konstruktivt og udviklingsstøttende.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabtlæring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:

- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:

- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Igennem arbejdet med de 6 læreplanstemaer, opnår vi, at styrke og stimulere børnene, så de bliver rustet til deres videre færd ud i livet. De lærer at begå sig socialt, såvel som personligt, og tilegner sig sproglige færdigheder, der underbygger netop dét at kunne begå sig i fællesskab med andre. Derudover opnår de en viden om den kultur de og andre lever i, samt får kendskab til natur og miljø samt dennes betydning for fremtiden. På den måde ruster vi børnene til en fremtid, med miljøbevidsthed i fokus. De får en række værktøjer, de kan tage med sig ind i deres voksen liv, således at de der er børn nu bliver fremtidens nye tænkere.

Ved at arbejde med de 6 læreplanstemaer, arbejder vi til dels med de kognitive læreprocesser, altså læringen, men ligeledes samspilsprocesserne, hvor børnene træner empatien. De lærer at indgå i relation til andre og genkende egne samt andres følelser og behov. De lærer at begå sig i en tryk og genkendelig hverdag, hvor de bliver anerkendt og medinddraget. Ved at guide børnene, får de mulighed for at agere selvstændigt og tage ansvar for sig selv og andre. Vi respekterer hinanden, er lydhøre, engagerede og nærværende.

Samlet set, er arbejdet med de 6 læreplanstemaer, med til at sætte fokus på de ting, vi som personale i børnehaven, skal arbejde med, således at børnene udvikler sig både fysisk, intellektuelt og socialt.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:

1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Vi er meget opmærksomme på børn med særlige behov og iværksætter forskellige aktiviteter og tilbud. Vi ønsker at identificere de børn, der har særlige behov, og styrke børnenes stærke sider, samt støtte og stimulere de svage sider. Vi motiverer børnene til at være aktive deltagere i processen, og sikre på den måde, at alle får den rette og individuelle støtte og hjælp i hverdagen.

Sammen med forældrene vil vi afdække problemet og beskrive hvor og hvornår vi ser mistrivsel, for på den måde at finde fælles mål for, hvad der må være i fokus. På den måde kan vi tage udgangspunkt i barnet potentiale og give barnet selvværd og mod til at udvikle sig.

Sammen med forældrene vurderer vi, om der skal kontaktes andre faggrupper: talepædagoger, psykologer eller andre. Hvis barnet har et specifikt behov for hjælp af andre, inddrages de relevante instanser. Der samarbejdes med forældrene, og der laves en handleplan.

Yderligere bruger vi TOPI (Tidlig Opsporing og Trivsel). Dette er et pædagogisk redskab, som blandt andet viser børns trivsel. Vi udfylder skemaer 3 gange om året. Vi gennemgår skemaerne på vores personalemøder, hvor alle børn bliver drøftet.

Vi har fokusgruppemøder hvor psykolog og talepædagog deltager.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Vi arbejder ud fra et anerkendende og ressource orienteret perspektiv, og af samme grund er inklusion en vigtig del af vores arbejde. Vi er en lille børnehave, og har derfor mulighed for at sikre, at alle børn bliver inkluderet i fællesskabet. Inklusion drejer sig om, at lave et miljø i institutionen med favnende fællesskaber, der giver den enkelte mulighed for deltagelse i det sociale liv. Et miljø, der anerkender mange måder at være på og understøtter børnenes potentialer, for at lære de kompetencer de ikke mestre. Vi har en inkluderende holdning, hvor vi ser på børnenes ressourcer, i stedet for, at fokusere på eventuelle mangler. Dette er i overensstemmelse med de pædagogiske læreplaner, der kræver at vi som børnehave retter os mod barnets læring. Vi vælger at se alle børn som individuelle personer med hver deres kvaliteter og særlige behov.

Dette gør sig især gældende i overgangen mellem de forskellige dagtilbud og skoler. For at sikre at barnet får de bedst mulige betingelser for at blive inkluderet i et nyt fællesskab, kræver det, at vi som fagpersoner formår at se netop dette barns kvaliteter, og derefter skabe et inkluderende miljø, med fokus i dette barn.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Vi arbejder ud fra den kommunalt fastsatte sprog vurdering, som tilbydes alle 3-årige. Det er en pædagog i børnehaven der udfører vurderingen, og viser resultatet tegn på at det enkelte barn har behov for yderligere støtte, laves der en handleplan for det videre forløb. I børnehaven trænes barnets sprogvanskeligheder og hvis vi vurderer at der er brug for yderligere hjælp kontaktes en sprogpædagog, som barnet bliver tilknyttet.

Ligeledes bliver der lavet en sprog vurdering på de 5-årige inden skolestart. Resultaterne herfra overbringes til barnets kommende skole således at barnet kan få den bedst mulige hjælp videre i skolen.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Vi har et rigtigt godt samarbejde med dagplejerne og skolerne i forhold til overgange. Vi vægter at børnene udviser tryghed og oplever genkendelighed i deres skift til/fra børnehaven.

Børnene skal opleve en god og tryk overgang fra dagpleje til børnehave, derfor sender vi et velkomstbrev til de kommende børnehavebørn, hvor forældrene opfordres til at kontakte børnehaven for at komme på besøg inden barnet starter. Vi har samarbejde med dagplejerne, hvor der holdes besøgsdage, hvor børnene får mulighed for at opleve en dag i deres nye børnehave. Derudover inviteres dagplejerne hvert år til børnehavens fødselsdag, for på den måde møder vi også de nye kommende børn, og børnene møder os. Dette giver en tryghed og genkendelighed når de starter i børnehaven. Et kommende projekt kunne være at invitere dagplejemødrene til at mødes i vores børnehave, ikke kun til fødselsdag men fx. en gang om måneden. Vi kunne holde en heldagslegestue hvor forældrene kommer og henter deres barn i vores børnehave.

Ligeledes er overgangen til skolen vigtig, da det er her der skal skabes grobund for nye kammeratskaber og ny tilknytning skal dannes. Vi har samarbejde med skolen inden opstart, hvor børnehaveklasselæreren kommer i børnehaven og hilser på de børn der skal i skole. De kommende skolebørn inviteres ligeledes til "Skole for en dag" på den pågældende skole, hvor en voksen fra børnehaven deltager sammen med børnene.

Vi afholder forældresamtaler med de kommende skolebørns forældre, med henblik på at orientere om, hvilke kompetencer det er vigtigt at arbejde med inden skolestart. Vi orienterer forældrene om, hvad vi i før-skolegruppen arbejder med, og hvad forældrene kan støtte deres børn i at lære inden skolestart.

Vi anvender TOPI's overgangsskema i overleveringen fra dagpleje og videre til skole. Vi afholder overleveringssamtaler inden overgangen, hvor dagplejer/lærer/forældre deltager.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Jf. punkt 2.5, arrangerer vi en del aktiviteter for at styrke overgangen til/fra børnehaven.

Vi tror på relations dannende aktiviteter for at børnene kan favne det nye med tryghed. Netop derfor vægter vi overgangsarbejdet højt og dette er en vigtig del af vores pædagogiske arbejde. Hvis barnet ikke er trygt ved stedet og de voksne, vil det ikke trives og dermed er den gode overgang mislykkedes.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Vi er normeret til 28 børn, men har pt. 21 børn i alderen 3-6 år. På trods af en lille børnegruppe, har vi valgt at opdele børnene i 3 mindre aldersopdelte grupper, med hver deres fast tilknyttet voksen.

Skovmusene (de 3-årige), Skovtroidene (de 4-årige) samt Skovrødderne (de 5-6-årige).

Hver tirsdag og torsdag prioriterer vi at gå ud i grupperne. Her går vi i skoven eller laver andre alderssvarende aktiviteter hjemme i børnehaven.

Skovmusene kan f.eks. øve rim og remser eller lave sanglege for at styrke både sociale kompetencer, samt styrke sprogudviklingen.

Skovtroidene kan f.eks. træne sprogbegreber eller lege rollelege hvor børnenes empathiske evner bliver trænet.

Skovrødderne er vores skolegrupper og bruger en del tid på skoleforberedelser. Det kan både foregå i skoven, hvor der trænes bogstaver og tal, ifb. med naturen, eller i vores hyggelige skolestue.

Vi spiser ofte i de små grupper, for at styrke gruppedynamikken, på den måde har de voksne også mulighed for at tilgodese det enkelte barn.

Hver mandag og fredag holder vi fælles samling for alle børnene, hvor børnene bl.a. har mulighed for at fortælle hvad de har på hjertet.

Hver eftermiddag, samt mandag, onsdag og fredag, leger børnene på tværs af grupperne.

Vi er en lille fasttømret personalegruppe, der supplere hinanden godt i hverdagen. Vi har det rigtig godt og sjovt sammen, hvilket selvfølgelig smitter af på børnene.

Vores personalegruppe består af:

Bitten Pedersen - Leder - Tilknyttet Skovrødderne

Kamilla Degn Friis - Pædagog - Tilknyttet Skovmusene

Birgitte Schoop - Pædagogisk Assistent - Tilknyttet Skovtroidene

Pia Andersen Pii - Pædagogmedhjælper - Tilknyttet Skovrødderne

Randi G. E. Nørgaard - Flexjob/pedel

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Barnets bog
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- SMTTE

3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Hensigten med vore evalueringer er, at vi vil blive klogere på egen praksis. Både for at forstå vores egen handling, men også for at se og forstå hvordan børnene og vores kollegaer agerer.

Vi har til hensigt at gennemgå gamle evalueringer, når vi påbegynder nye læreplanstemaer, for at se, om der er noget der skal justeres i vores praksis. Ved at diskutere vores egen praksis, vil vi hele tiden blive klogere på samspillet med børnene og vil på den måde finde den bedste tilgang til børnene og understøtte og guide dem i forhold til deres behov.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Læreplanstemaet "Alsidig personlig udvikling" retter sig mod at understøtte og udvikle barnets mange potentialer som helhed. Uanset hvilket andet læreplanstema der arbejdes med, vil man altid berøre barnets alsidige personlige udvikling. Børn udvikler deres personlighed i relationer og samspil med omgivelserne.

Børn trives bedst i en omverden, der er tryk, anerkendende, udfordrende, støttende og medlevende. Barnet har brug for at opleve sig selv som et unikt menneske fyldt med muligheder, succesoplevelser og med betydning for andre.

I og med at vi er en lille børnehave og har opdelt børnene i mindre grupper, giver det os mulighed for at tilgodese det enkelte barn og understøtte dette i dets personlige udvikling. Herunder selvværd og selvtillid, opmærksomhed og engagement.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Der arbejdes med respekt for det enkelte barn og dets mulighed for at udfolde sig og afprøve sine potentialer. Børnene forholder sig nysgerrigt og undersøgende overfor nye udfordringer og skal være en aktiv del af deres egen hverdag, hvor de mødes med motivation og støtte til de daglige udfordringer. På den måde skal barnet gradvist lære at afstemme sine følelser med udgangspunkt i hvad der kan lade sig gøre i konkrete situationer. Barnet skal have mod på at møde og lære nyt aktiviteter og lege, og kunne fokusere og fastholde sin opmærksomhed, således at det bliver nysgerrigt og undersøgende. Vi vil støttet børnene i at opbygge selvtillid og et godt selvværd, således at de ved hvor deres egen grænse er, og kan klare en konflikt på en hensigtsmæssig måde.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene føler sig inkluderet, og er opsøgende overfor de andre børn og de voksne.
2. Tegn: Børnene kan udvise empati og har indlevelse i andre.
3. Tegn: Børnene viser ansvar overfor sig selv, hinanden, dyrene og børnehaven.
4. Tegn: Børnene udvikler lege, hvor der øves i roller og positioner ift. de andre børn.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi vil guide børnene, så de agerer selvstændigt, og lader dem tage ansvar, for sig selv og andre.

2. Tiltag: Vi vil støtte og motivere børnene i deres kreative processer, deres egen leg og aktiviteter. Vi vil tage udgangspunkt i de spørgsmål børnene har behov for at få svar på.
3. Tiltag: Vi vil anerkende børnene, og giver respons på det de siger og gør, hvilket styrker selvtilliden og selvværdet.
4. Tiltag: Vi vil støtte børnene i deres venskaber, og guide dem i mulige konflikter, således lærer de selv at håndtere konflikter.
5. Tiltag: Vi vil lade børnene tage aktiv del i deres dag, hvor de hjælper med hverdagens gøremål og pasning af vores dyr.
6. Tiltag: Vi vil lade børnene stå frem og fortælle, således at de føler sig unikke.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Arbejdet med børns sociale kompetencer, hænger tæt sammen med børns alsidige personlige udvikling, idet personlig udvikling sker i samspillet og i relationerne med andre børn og voksne. I arbejdet med læreplanstemaet "Sociale kompetencer" er der fokus på, hvordan barnet etablerer, deltager og inviterer andre ind i fællesskabet. Sociale kompetencer handler ligeledes om, hvordan barnet udtrykker sig, indgår i positive relationer, udviser empati og respekt samt udvikler andre sociale kommunikative færdigheder. Det opøver en tryghed, som giver et større overskud til at indgå i legefællesskaber.

Det er sjældent at vi oplever større konflikter børnene i mellem, hvis der er konflikter, er børnene gode til enten selv at løse dem eller bede om hjælp.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vægter, at børnene kan begå sig i forhold til de sociale spilleregler, at de er ansvarlige over for sig selv og fællesskabet og derved udviser tolerance, forståelse og accept over for andre. Barnet skal kunne udvikle sine empathiske evne, således at det formår at udtrykke, forstå og sætte ord på egne og andres følelser.

Børnene skal anerkendes og respekteres som de personer, de er og opleve tryghed og tillid i deres relationer til andre børn og voksne.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene viser engagement og er lydhøre og nærværende overfor hinanden og de voksne.
2. Tegn: Det enkelte barn føler sig både hørt og set.
3. Tegn: Børnene er gode til at hjælpe hinanden.
4. Tegn: Børnene udviser empati.
5. Tegn: Børnene er gode til i fællesskab at løse opgaver eller konflikter.
6. Tegn: Børnene kan begå sig i hverdagen i børnegruppen.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi vil respektere hinanden, være lydhør, engagerede og nærværende overfor hinanden og børnene. Det skaber en større tolerance i dagligdagen.
2. Tiltag: Vi vil støtte børnene i deres venskaber og i at danne nye.
3. Tiltag: Vi vægter både den frie leg samt voksenstyret aktiviteter, da børnene her lærer at udvise omsorg og tage hensyn til hinanden.
4. Tiltag: Vi vil skabe en hverdag i trygge rammer, hvor børnene møder troværdige og omsorgsfulde voksne.
5. Tiltag: Vi vil støtte børnene i at udvise empati overfor hinanden og dyrene.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

I arbejdet med læreplanstemaet "Sproglig udvikling" er der fokus på, hvordan barnet tilegner sig og anvender sproget i alle dets facetter. Sproglig udvikling handler ligeledes om, hvordan barnet udtrykker sig, samt udvikler sit ordforråd og forståelse af sproget og dets regler. Dette er vigtigt da det er grundstenen i at kunne kommunikere, skabe kontakt og forstå omverdenen. At være god til at fortælle og forklare et hændelsesforløb medfører, at barnet i højere grad bliver lyttet til og forstået. Barnet vil opleve større indflydelse på dets dagligdag, når det er god til at udtrykke og forstå sproget.

Børnene i børnehaven udviser stort engagement ift. at udvikle deres sproglige kompetencer. Lige fra de træder ind af døren om morgenen, er de ivrige efter at fortælle. Ligeledes oplever vi stor interesse når vi holder samlinger, eller hvis der er en voksenstyret aktivitet.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vores mål ift. arbejdet med sproglig udvikling er, at give børnene mulighed for at udvikle et varieret og nuanceret sprog, hvor de viser interesse for, og nysgerrighed i forhold til sproget, tegn, symboler, bogstaver og tal. Børnene skal møde voksne i børnehaven, som er i stand til at lytte til dem, stimulere dem og reagere på deres initiativer. Børnene skal ligeledes have kendskab til rim og remser, historieoplæsning og eventyr, for på den måde at lære ord for forskellige følelser; glæde, vrede osv.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene er opsøgende i verbal kontakt, både med børn og voksne.
2. Tegn: Børnene bruger, undersøger og udfordrer sproget i hverdagen.

3. Tegn: Børnene er lyttende og nysgerrige når de voksne fortæller og stiller gerne spørgsmål.
4. Tegn: Børnene kan udtrykke sig med et alderssvarende sprog og fortælle sammenhængende om oplevelser.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi vil inddrage børnene i vores fælles dagligdag, hvor de på en naturlig måde bliver udfordret til selv at finde svar og løsninger.
2. Tiltag: Vi vil på vores samlinger have fokus på den sproglig udvikling, herigennem have historielæsning, sproglege mm.
3. Tiltag: Vi vil benytte vores "fortællerstol", hvor børnene kan styrke sproget og lærer at stille sig op foran andre.
4. Tiltag: Vi vil anvende div. opgaveark med tal, bogstaver, farver og former.
5. Tiltag: Vi vil vægte børnenes egen leg, så de her får mulighed for at afprøve sproget, så det styrkes og udvikles.
6. Tiltag: Vi vil benytte ordkort, både i børnehaven og i skoven, så børnene lærer at genkende bogstaver og ord.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Når man arbejder med læreplanstemaet "Krop og bevægelse", hænger det tæt sammen med flere af de andre læreplanstemaer. Ofte kan aktive lege samle børn, og derved skabe grobund for både de sociale kompetencer samt den sproglige udvikling. Når man arbejder med krop og bevægelse er der fokus på både den aktive del, det motoriske, samt den læringsmæssige del, hvor børnene får kendskab til sundhed og trivsel. Læreplanstemaet "Krop og bevægelse" er relevant at arbejde med, da det er en konstant del af vores hverdag. Hvis børnene mangler motoriske færdigheder, kan de have svært ved at kunne indgå i lege på lige fod med de andre.

Da vi er en naturbørnehave og har til huse i skoven, bliver børnene naturligt stimuleret og udfordret på deres sanser og motorik. Både grov motorisk i form af klatring mm. samt finmotorisk når der f.eks. samles insekter og tegnes tegninger.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vægter at børnene har mulighed for kropslig udfoldelse både ude og inde samt tilegner sig viden om og indsigt i, hvordan kroppen fungerer, og betydningen af sundhed og velvære. Børnene skal gives mulighed for at opleve glæde ved, accept af og forståelse for deres egen krop. Vi vægter at børnene har

mulighed for fordybelse og pauser, så de kan fordøje dagens input. Hos os er det vigtigt at børnene møder aktive og engagerede voksne, som lever sig ind i legen.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene viser glæde og lyst til at være i bevægelse.
2. Tegn: Børnene viser kendskab til forskellen mellem sund og usund mad
3. Tegn: Børnene kan på egen hånd begå sig i dagligdagen. Tage tøj af og på, løbe, gribe osv.
4. Tegn: Børnene udfordre egne motoriske evner.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi vil bruge naturen som en naturlig forhindringsbane.
2. Tiltag: Vi vil udfordre børnenes motorik, så de får en god kropsfornemmelse.
3. Tiltag: Vi vil arbejde med og ud fra de 18 grundbevægelser.
4. Tiltag: Vi vil give tid og plads til fordybelse.
5. Tiltag: Vi vil have fokus på sund kost og trivsel.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Da vi er en naturbørnehave, fylder læreplanstemaet "Natur og Naturfænomener" meget i vores dagligdag. For os berører dette tema derfor de øvrige læreplanstemaer, således at de alle tager udgangspunkt i vores arbejde i naturen. Når man arbejder med natur og naturfænomener, er der fokus på den læring børnene får i naturen. Naturen giver os et stort rum med højt til loftet, hvor børnene får mulighed for at afprøve alle sine sanser. Når børnene leger i naturen, kan fantasien få frit spil, de afprøver egne grænser og går på opdagelse. Børn går aldrig den lige vej, de skal lige op over den højeste bakketop og skue ud over landskabet eller op i det højeste træ og se verden som en fugl. Naturen er et helt unikt læringsrum. Skiftende årstider giver en tilbagevendende begivenhed, som børn husker, og lærer videre til nye børn i børnehaven.

Hos os oplever vi engagerede børn der favner naturen, og lader naturens mange indtryk komme til udtryk i deres leg.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vægter at børnene får mulighed for at opleve glæde ved at være i naturen, og udvikle respekt for naturen og miljøet. Børnene skal have mulighed for at få mange forskelligartede sanselige erfaringer, samt opnå læring om naturen, bl.a. gennem leg og fantasi. Børnene skal introduceres for at arbejde naturvidenskabeligt, gennem oplevelser, iagttagelser, undersøgelser og eksperimenter.

Vi vægter at børnene erfarer naturen som et rum, med mange små verdner, hvor de kan gå på opdagelse og erfarer på egen hånd.

Det er vigtigt at børnene møder engagerede voksne, som viser interesse for børnenes naturlige nysgerrighed og lyst til viden.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene udviser omsorg for dyr og planter.
2. Tegn: Børnene fortæller om oplevelser og ny viden.
3. Tegn: Børnene sætter ord på, og udviser viden om dyr og planter.
4. Tegn: Børnene afprøver egne grænser i naturen.
5. Tegn: Børnene udviser omtanke for miljøet, ved at samle det affald op vi finder i skoven.
6. Tegn: Børnene udviser viden og forståelse om årets gang i naturen samt om naturfænomener.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi vil lærer børnene at udvise omsorg for dyr, planter og naturen.
2. Tiltag: Vi vil lærer børnene om årstidernes skiften, ved at følge årets gang i naturen.
3. Tiltag: Vi vil give børnene mulighed for at udfolde sig og afprøve grænser i naturen.
4. Tiltag: Vi vil give børnene viden om de planter, dyr og natur vi møder i vores hverdag.
5. Tiltag: Vi vil lærer børnene at naturen giver, men også tager, således at de får et naturligt forhold til dette.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

I arbejdet med læreplanstemaet "kulturelle udtryksformer og værdier" er der fokus på at give børnene mulighed for at lære om og opleve forskellige og anderledes kulturformer. Herunder bl.a. andre landekulturer, religion, kunst, musik, mad samt vores egne traditioner. Når børn bliver introduceret for kulturelle udtryksformer, skaber det en større tolerance, og dermed en større forståelse og bevidsthed om sig selv og andre. De oplever at kultur kan være mange ting og at man kan skabe noget kulturelt ud af selv det mindste blad.

Vi får ofte besøg fra udlandet, hvilket giver børnene mulighed for at møde folk fra andre kulturer og bl.a. høre forskellige sprog. Børnene er meget engagerede og har stor interesse i at tale med dem. Derudover har vi meget fokus på højtiderne, og børnenes forståelse af hvorfor vi holder dem.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vægter at børn får mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spektrum af kulturelle udtryksformer. De skal have adgang til materialer og redskaber, som kan give oplevelser og bidrage til børnenes skabende aktiviteter, ude som inde. På den måde får de mulighed for at udtrykke sig, kommunikere, spille, udforske og fordybe sig.

Vi vil give børnene indblik i andre kulturer, herunder mad, tøj og musik, hvor de vil få forskellige sanse-, følelses- og erkendelsesmæssige oplevelser. Derudover vægter vi vores egne kulturelle traditioner og højtider, hvor børnene får kendskab og viden om disse.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene viser initiativ og lyst til at udtrykke sig kulturelt.
2. Tegn: Børnene viser interesse for vores gæster fra udlandet, samt deres kultur.
3. Tegn: Børnene kommer med forslag til aktiviteter og lege.
4. Tegn: Børnene har kendskab til vores tilbagevendende højtider og traditioner.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi vil danse, optræde, synge og høre musik med og for børnene.
2. Tiltag: Vi vil give børnene mulighed for at udtrykke sig individuelt.
3. Tiltag: Vi vil give børnene mulighed for at have adgang til udklædningstøj og opfordre til rollelege/skuespil.
4. Tiltag: Vi vil give børnene mulighed for, og opfordre dem til at stå frem, og fortælle om oplevelser.
5. Tiltag: Vi vil give børnene adgang til diverse materialer, både ude og inde.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

I Naturbørnehaven Høndruphus lægger vi stor vægt på at have et godt børnemiljø. I vores børnehave tager vi afsæt i dagtilbudsloven, der siger, at børn skal have ret til et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, der fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Fysisk børnemiljø:

Vores fysiske børnemiljø og de fysiske rammer bærer præg af, at vi er en lille naturbørnehave. Vi har til huse i et lille bindingsværkshus, med lavt til loftet, vi har derfor lyddæmpende plader i loftet. Vi har ét fælles køkken-alle rum, samt et lille soverum, badeværelse og garderobe. I børnehaven har vi en brændeovn, og er derfor meget opmærksomme på vores indeklima. I en tilstødende bygning, har vi indrettet et lille skolelokale.

Vi har en stor legeplads, der ligger midt i skoven, med masser af små stier og hyggelige huler. Vi har valgt ikke at have hegn omkring vores børnehave i stedet har vi levende hegn i form af rosenbede/ blomsterbede, plantekasser, frugttræer, træer og stammer, så børnene frit kan lege i vores dejlige naturomgivelser.

På vores legeplads har vi også et bålsted, en bålhytte, samt en shelter, hvor vi ofte spiser madpakker. På modsatte side af legepladsen har vi endnu et lille paradis bestående af urtehave, bærbuske, labyrint, pilehytte, hule i et stort træ, et bamsehus og en klatrestamme. På denne side af legepladsen har vi vores gravsted til vores afdøde dyr.

Vi har to kaniner, to geder, fem høns, en hane, og to katte som vi hver dag fodrer sammen med børnene. Endvidere fodrer vi hver dag skovens fugle, egeren og fasaner med solsikkekerne og nyt vand. Det er muligt for børnene at gå med ind til dyrene ifølge en voksen, mange børn nyder at sidde hos kaninerne i deres løbegård. Katten Karlo er aktivt med på legepladsen, og følger ofte med på skovtur. Vi bruger mange timer udendørs, men vægter også at børnene skal have mulighed for at lege inde.

Psykisk børnemiljø:

Det psykiske børnemiljø, handler om, hvordan børnene har det med sig selv, de andre børn og de voksne. I et godt psykisk børnemiljø, er der rum for fællesskab og venskab, der er tillid og tryghed til de voksne og børnene har medbestemmelse i deres hverdag. Hos os, mener vi at en god personalepolitik, er medvirkende til et godt psykisk børnemiljø, for når personalet har det godt med hinanden, smitter det af på børnene og dermed er børnehaven en rart sted at være.

Vi bestræber os på, at være en familier børnehave hvor det enkelte barn kan føle sig tryk. Derfor har vi også én fast voksen tilknyttet hver gruppe.

Æstetisk børnemiljø:

Det æstetiske børnemiljø drejer sig om det samspil, der er mellem børnenes sanser og deres omgivelser. Idet vi vægter, at børnehaven skal være familier og hjemlig, har vi stor fokus på de æstetiske indtryk. Hver morgen, når børnene kommer, er der tændt stearinlys, musik i radioen og blomster i vindueskarmene. Om vinteren er der lanterner udenfor døren samt ild i brændeovnen. Vi vil gerne give børnene de hjemlige oplevelser, så vi bager ofte boller, så det kan duftes i hele huset. Vi mener at det er vigtigt at have billeder af børnene, så de kan føle det som "deres" børnehave, derfor har vi billeder overalt i huset. Vi har ligeledes en skærm i køkkenet, hvor der kører billeder fra hverdagens oplevelser og ture ud af huset.

Børneperspektivet:

Vi vægter, at børnene har stor medbestemmelse og indflydelse på deres egen hverdag i børnehaven. Deres perspektiver skal tages i betragtning, for på den måde bliver børnemiljøvurderingen et redskab til at vi kan udvikle vores praksis. Børnene i børnehaven er inddraget i både de praktiske ting og i planlægning af aktiviteter, arbejdsdage, samt ønsker til f.eks. børnehavens fødselsdag.

Vi snakker ofte med børnene om, om de har det godt i børnehaven og om de har nogle gode venner osv. Ligeledes om der er noget vi skal gøre anderledes. Vi anvender "til the hos dronningen" og børneinterviews som metoder til at se på børneperspektivet.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Ved at arbejde med børnemiljøvurderingen, og derved se tingene i børneperspektiv vil det give os mulighed for, at opsætte de rette læringsmiljøer. Vi ved at børn lærer bedst i trygge og genkendelige rammer, og netop derfor er det vigtigt at vi har børnemiljøet i fokus. Både det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er vigtigt for at opnå en samlet helhed i det gode børnemiljø.

Vi ved, at:

Børn der opmuntres, lærer selvtillid.
Børn der mødes med tolerance, lærer tålmodighed.
Børn der oplever fairplay, lærer retfærdighed.
Børn der oplever venskab, lærer venlighed.
Børn der oplever tryghed, bliver tillidsfulde.
Børn der elskes og får knus, lærer at give kærlighed til andre.
Børn der anerkendes, lærer også at anerkende andre.

For at skabe et inkluderende læringsmiljø, skal børnene have opbygget gode relationer, hvile i deres hverdag, og føle sig anerkendt i et trygt miljø. Når børnene bliver medbestemmende i hverdagen og føler sig hørt, får de ejerskab og bliver aktive skabere i det gode børnemiljø. Dette medfører engagerede, nysgerrige og videns begærlige børn, der er aktivt skabende i de inkluderende læringsmiljøer.

6 AFSLUTNING

Igennem arbejdet med at lave disse læreplaner, har vi fået yderligere fokus på hvordan dette bliver et redskab til vores daglige pædagogiske arbejde. Vi vil arbejde målrettet ud fra læreplanstemaerne og evaluere disse efter hvert endt forløb. Derudover vil børneperspektivet og børnemiljøet få en fast plads i diskussionen omkring hverdagen og dennes opbygning.

Læreplanstemaerne vil være en fast del af vores årshjul, således at alle temaerne vil blive arbejdet med 2 gange årligt. Det ene halvår, med krible krable i fokus, det andet halvår med diverse emner under læreplanstemaerne. Dette kan eksempelvis være, indianer, trolde, musik, genbrug, samt sund og usund mad. Ved afslutning af hvert emne vil vi gerne holde en "fernisering" for familien, hvor børnene kan udstille, opfører og vise frem hvad de har lavet og lært.

Vi vil arbejde ud fra denne læreplan, frem til oktober 2018, hvor læreplanen igen skal revideres.

Ved yderligere interesse, kan læreplanen og børnemiljøet findes på vores hjemmeside, hvor vores dagligdag i skoven og med dyrene også bliver uddybet. Endvidere kan hverdagen også følges på vores facebook side "Naturbørnehaven Høndruphus".

Naturbørnehaven Høndruphus
Drøwten 19
8830 Tjele
Tlf.: 98544424
Mail: hondruphus@live.dk

[www. hondruphus.dk](http://www.hondruphus.dk)

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**